

[Edvard Sørensen.]

kratiet udtalte sin stærke Beklagelse af, at Venstre ikke vilde være med til en Lovgivning af denne Art. Det er jo slet ikke rigtigt. Jeg forsøgte at give saa kraftigt Udtryk for, som det i alt Fald var mig muligt, at vi er villige til at gaa ind i en saglig Drøftelse af Foranstaltninger, der kunde være til Gavn for de vanskeligt stillede Statshusmænd, og det er jo det, der har været Baggrunden for hele Forhandlingen, det er de Statshusmænd, der sidder ude omkring og ikke kan klare Vanskelighederne. At Landbocommissionen saa i sidste Øjeblik fremkommer med et andet Forslag, det er en Sag for sig, men vi er rede til at hjælpe disse Statshusmænd, og jeg har anvist ikke mindre end tre Veje, som vi mener er farbare, ad hvilke der kan naas det, der tilsigtes: taalelige Kaar for dem, der er vanskeligt stillede, og ordnede Forhold for Staten.

Ulrich: Jeg skal ikke forlænge denne Debat mere end allerhøjest nødvendigt, men jeg har nogle faa Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen og til den højtærede Landbrugsminister. Jeg vil gerne sige i al Almindelighed, at jeg forstaar godt Kravet om at faa Renten sat ned, men de Mennesker der kræver dette, maa ikke glemme — og det er de tilbøjelige til at gøre —, at den Gæld, disse Mennesker har, har de selv skaffet sig, og i mange Tilfælde er det kontante Penge, de har laant og forbrugt. Og derfor, selv om Kravet er forstaaeligt, saa maa de Mennesker, der fremsætter det, ogsaa kunne forstaa, at det er et ganske overordentlig vanskeligt Problem at løse. Derfor bliver jeg ved med at hævde, at det, der er fornødent, det er at give Landmændene saadanne Priser for deres Varer, at de er i Stand til at svare til de Forpligtelser, de har paataget sig. Det er Hovedsagen, men paa dette Punkt har den højtærede Regering overhovedet ikke sat ind.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen gik ud fra, at i dette Forhold var Staten Kreditor, og derfor maatte den gaa i Spidsen paa dette Omraade og derved animere andre kreditgivende Institutioner til at følge i sit Fodspor. Det kan lyde udmærket godt, og jeg for min Part har jo heller ikke afvist, at man kan komme ind paa dette Forhold, at man altsaa gennem Udstykning giver Adgang til at svare Afgift til Staten efter Kapitelstakst for Landbrugegets vigtigste Varer. Men jeg advarer kun imod at blande dette Princip

sammen med Ejendomsforhold og Brugsforhold, thi det lader sig ikke gøre, det bliver ikke noget tilfredsstillende Resultat, det bryder sammen før eller senere, ligesom det nuværende af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen opbyggede Princip er brudt sammen.

Som Svar paa en Udtalelse af mig om, at disse Statshusmænd vil, selv om de fik denne Nedsættelse, ikke kunne betale, hvad de skulde, siger det ærede Medlem saa, at det passer ikke: dette Forslag gennemført, saa vil Tusinder af Husmænd kunne betale, hvad de skal! Men det ærede Medlem har ikke Ret i denne Betragtning, thi naar netop disse 12 000 Husmænd, som jeg talte om før, har paadraget sig saa store Restancer, som de har, saa viser det, at selv en Nedsættelse af deres aarlige Udgifter med 200 Kr. vil ingenlunde kunne sætte dem i Stand til at betale de Afgifter, som efter disse konjunkturbestemte Priser skulde betales.

Saa siger det ærede Medlem, at man skal indprente disse Husmænd deres Pligt til at betale, hvad de skal. Ja, det burde dog egentlig ikke være nødvendigt at indprente Mennesker dette saa selvfølgelige; hvis dette selvfølgelige overhovedet kan være Tvivl underkastet, saa er vi inde paa Glidebaner og paa Afveje, som jeg meget vil advare imod. Det maa dog være ethvert Menneskes absolutte Pligt at opfylde de Forpligtelser, han er gaaet ind paa, og det skal man ikke være nødsaget til at indprente ham, det er noget, som følger af sig selv.

Saa siger det ærede Medlem, at det værste, man kan gøre en Landbruger, det er at bringe ham ud i Gældsforhold, som fører ham ud i Haabløsheden. Det er rigtigt. Men har det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen med hele den Jordlovgivning, han har gjort sig til Talsmand for, foretaget sig andet end at bringe disse Mennesker ind i Gældsforhold, der har ført dem ud i Haabløshed? Nej, han har ikke foretaget sig andet, og han er blevet advaret derimod. Nu bryder Systemet sammen under de Forhold, vi lever under, og det ærede Medlem vil da gøre Forsøg paa at lappe paa dette System, i Stedet for at forandre det om fra Roden af og bygge det op paa en saadan Maade, at det kan blive til Velsignelse for disse Mennesker i Stedet for det modsatte, som det har vist sig at være. Jeg forstaar godt, at det ærede Medlem maa anvende mange Ord, naar han omtaler det foreliggende Lovforslag, alt sammen for at dække over det Nederlag, han har lidt paa Jordudstyknings Omraade. Men lige meget hvor